BÁO CÁO BÀI TẬP: SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM VÀ ĐẠO ĐỨC TRONG HỌC TẬP VÀ NGHIÊN CỨU

Họ và tên: Vũ Minh Quang
Mã sinh viên: 25020763
Trường: Đại học Công nghệ, Đại học Quốc gia Hà Nội (UET)
Học phần: Kỹ năng ứng dụng công cụ AI tạo sinh

I. Nghiên cứu chính sách sử dụng AI trong môi trường đại học

1. Phân tích chính sách tại Đại học Quốc gia Hà Nội (VNU/UET)

Hiện nay, ĐHQGHN nói chung và Trường Đại học Công nghệ (UET) nói riêng luôn đề cao tính trung thực học thuật (Academic Integrity). Mặc dù chưa có một bộ luật cấm hoàn toàn AI, nhưng các quy chế về chống đạo văn (plagiarism) được quy định rất nghiêm ngặt. Việc sử dụng AI để tạo ra toàn bộ bài làm, đồ án hoặc khóa luận và nhận đó là sản phẩm của mình bị coi là vi phạm quy chế thi cử và đạo đức học thuật, có thể dẫn đến việc hủy kết quả học tập. Tuy nhiên, nhà trường cũng khuyến khích sinh viên khối ngành công nghệ chủ động tiếp cận, sử dụng AI như một công cụ hỗ trợ (tìm kiếm tài liệu, kiểm tra lỗi code, em ưu hóa thuật toán) miễn là có sự minh bạch và kiểm chứng.

2. So sánh với chính sách của các trường đại học khác

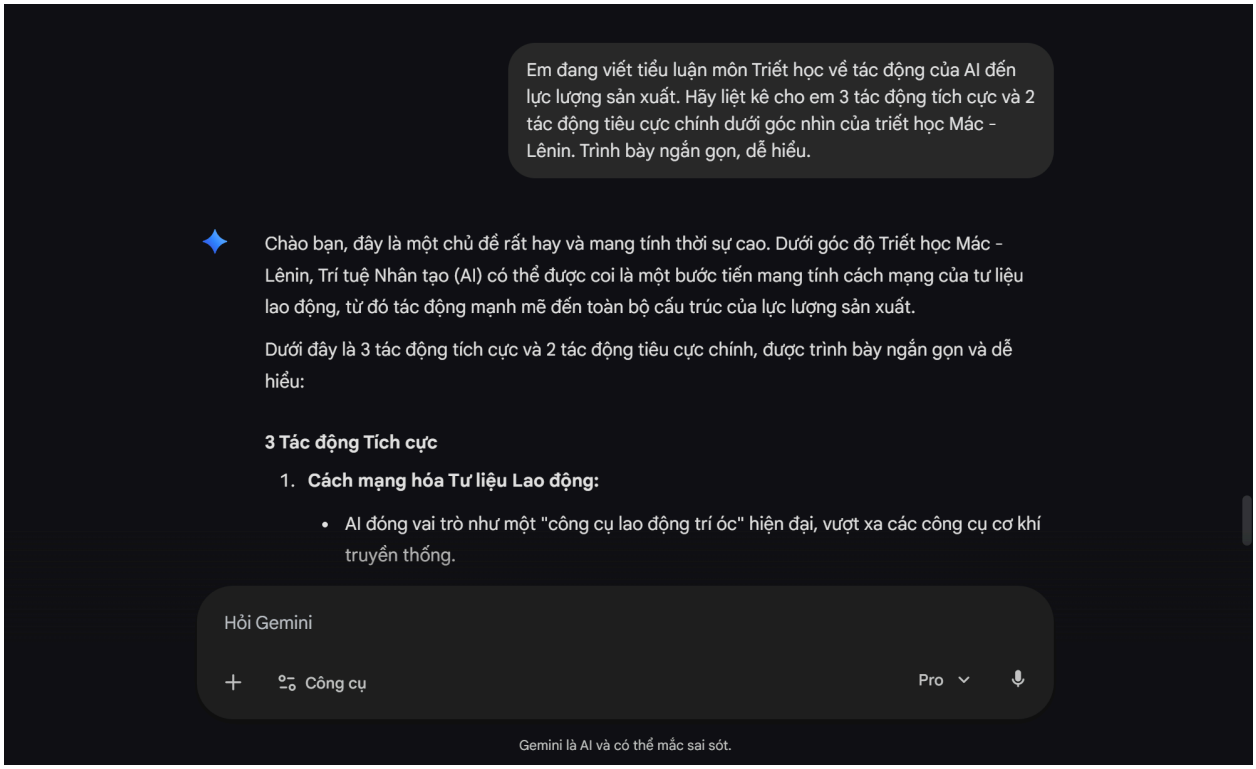
Để có cái nhìn đa chiều, em so sánh với chính sách của Đại học RMIT Việt Nam. Khác với quy định mang tính nguyên tắc chung của nhiều trường đại học công lập, RMIT phân loại việc sử dụng AI thành các mức độ rất rõ ràng trong từng bài tập cụ thể: (1) Cấm hoàn toàn, (2) Được phép sử dụng để hỗ trợ (như sửa lỗi ngữ pháp, lên ý tưởng) nhưng phải trích dẫn minh bạch, và (3) Khuyến khích sử dụng toàn diện như một phần của bài tập.
Nhận định cá nhân: Cách tiếp cận của RMIT mang tính hệ thống và thích ứng nhanh với thời cuộc. Đối với sinh viên UET, việc tự ý thức thiết lập ranh giới cho bản thân (Self-regulation) là cực kỳ quan trọng. Chúng ta nên coi AI là "trợ giảng" (Teaching Assistant) thay vì "người làm hộ" (Ghostwriter) để vừa tận dụng sức mạnh công nghệ, vừa không vi phạm đạo đức học thuật.

II. Thực hiện nhiệm vụ học tập với sự hỗ trợ của AI

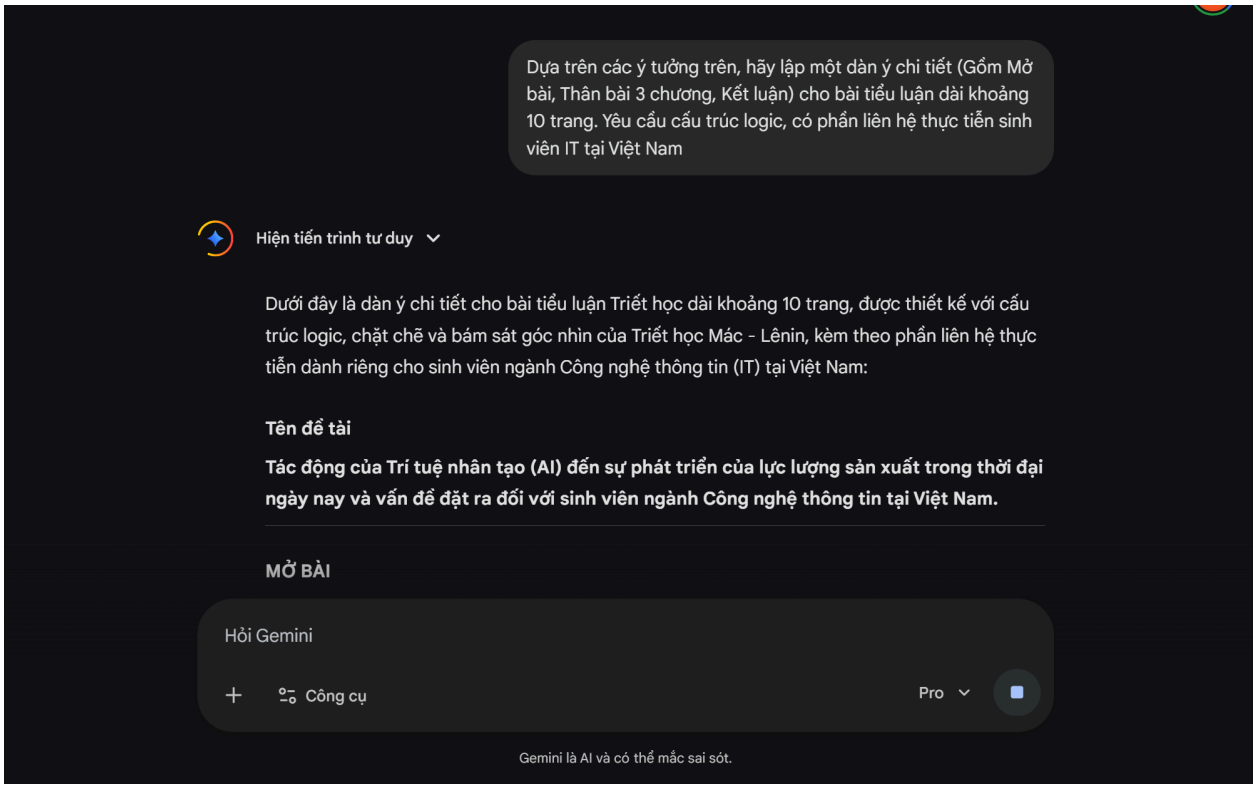
Nhiệm vụ lựa chọn: Tổng hợp tài liệu và lập dàn ý cho bài tiểu luận môn Triết học Mác - Lênin với chủ đề: *"Tác động của Trí tuệ nhân tạo (AI) đến sự phát triển của lực lượng sản xuất trong thời đại ngày nay"*.
Công cụ sử dụng: Google Gemini.

1. Ghi lại quá trình sử dụng (Prompts & Đầu ra)

Prompt 1 (Tìm kiếm và tổng hợp ý tưởng): *"Em đang viết tiểu luận môn Triết học về tác động của AI đến lực lượng sản xuất. Hãy liệt kê cho em 3 tác động tích cực và 2 tác động tiêu cực chính dưới góc nhìn của triết học Mác - Lênin. Trình bày ngắn gọn, dễ hiểu."*

Prompt 2 (Lập dàn ý chi tiết): *"Dựa trên các ý tưởng trên, hãy lập một dàn ý chi tiết (Gồm Mở bài, Thân bài 3 chương, Kết luận) cho bài tiểu luận dài khoảng 10 trang. Yêu cầu cấu trúc logic, có phần liên hệ thực tiễn sinh viên IT tại Việt Nam."*

2. Mô tả quá trình đánh giá, chỉnh sửa và tích hợp

- **Đánh giá:** Gemini đưa ra các luận điểm khá chính xác về mặt lý luận (tư liệu lao động, đối tượng lao động, người lao động). Tuy nhiên, phần "liên hệ thực tiễn" còn khá chung chung và mang tính hô khẩu hiệu.
- **Chỉnh sửa & Tích hợp:** Em không copy/paste toàn bộ dàn ý. Em giữ lại cấu trúc 3 chương do AI gợi ý vì tính logic cao. Ở phần nội dung chi tiết, em chủ động bổ sung các kiến thức chuyên ngành từ giáo trình Triết học (Nxb Chính trị quốc gia Sự thật) để đảm bảo tính chuẩn xác. Phần liên hệ thực tiễn, em tự viết lại dựa trên trải nghiệm học tập ngành Công nghệ thông tin tại UET (ví dụ: nỗi lo sinh viên mới ra trường bị thay thế bởi AI code tự động).

3. Trích dẫn việc sử dụng AI một cách minh bạch

Để tuân thủ đạo đức học thuật, trong phần Tài liệu tham khảo của bài tiểu luận, em đã thêm trích dẫn theo chuẩn APA như sau:
OpenAI. (2026). ChatGPT (Phiên bản GPT-4) [Mô hình ngôn ngữ lớn]. https://chat.openai.com. Truy cập ngày 25 tháng 5 năm 2026, để hỗ trợ lập dàn ý và rà soát ngữ pháp.

III. Phân tích các vấn đề đạo đức liên quan đến việc sử dụng AI trong học thuật

Vấn đề Đạo đức	Phân tích chuyên sâu & Nhận định cá nhân
1. Ranh giới giữa hỗ trợ hợp lý và gian lận học thuật	Ranh giới này nằm ở **"Quyền tác giả" (Authorship)**. Hỗ trợ hợp lý là khi AI đóng vai trò như một công cụ em ưu hóa (kiểm tra lỗi chính tả, tóm tắt bài báo dài, gợi ý từ khóa nghiên cứu) - người học vẫn làm chủ tư duy. Gian lận xảy ra khi người học dùng AI để sinh ra một đoạn văn, một đoạn code hay một giải pháp nguyên si và nộp nó dưới tên mình. Nhận định: Nếu bạn không thể giải thích được lý do tại sao bài luận của mình lại viết như vậy, hoặc không hiểu đoạn code đó chạy ra sao, thì bạn đã vượt qua ranh giới gian lận.
2. Vấn đề bản quyền, sở hữu trí tuệ và trích dẫn	Mô hình AI được huấn luyện trên hàng tỷ tài liệu có bản quyền nhưng thường không trích dẫn nguồn gốc khi trả lời. Nếu sinh viên bê nguyên kết quả của AI vào bài làm, họ vô tình trở thành người đạo văn (đạo văn từ nguồn mà AI đã học). Hơn nữa, AI thường xuyên bị "ảo giác" (Hallucinations) - tự bịa ra các số liệu, tác giả hoặc tên bài báo không có thật. Việc trích dẫn tài liệu bịa đặt này làm suy giảm nghiêm trọng tính toàn vẹn của một nghiên cứu học thuật.
3. Tác động đến quá trình học tập và phát triển kỹ năng	Về mặt tích cực, AI giúp cá nhân hóa lộ trình học và tăng tốc độ xử lý thông tin. Tuy nhiên, về mặt tiêu cực (đặc biệt trong các ngành kỹ thuật và khoa học xã hội), sự lạm dụng AI sẽ làm thui chột **kỹ năng tư duy phản biện (Critical Thinking)** và **kỹ năng giải quyết vấn đề (Problem-solving)**. Khi não bộ quen với việc có đáp án ngay lập tức từ AI, người học sẽ mất đi khả năng chịu đựng sự phức tạp và kiên nhẫn khi phải tự suy luận một bài toán khó.

IV. Xây dựng Bộ nguyên tắc cá nhân về sử dụng AI có

trách nhiệm

Là một sinh viên đại học, để cân bằng giữa việc áp dụng công nghệ và duy trì sự liêm chính, em tự thiết lập bộ 6 nguyên tắc (T.R.U.S.T.E) trong học tập:

1. **T - Transparency (Minh bạch tuyệt đối):** Luôn khai báo và trích dẫn rõ ràng nếu có sử dụng AI trong bất kỳ công đoạn nào của bài tập.
2. **R - Responsibility (Chịu trách nhiệm cuối cùng):** Bản thân em, chứ không phải AI, là người chịu trách nhiệm về tính chính xác, đạo đức và pháp lý của sản phẩm nộp cho giảng viên.
3. **U - Understanding (Hiểu trước khi dùng):** Tuyệt đối không sao chép (copy) và sử dụng (paste) những đoạn văn hoặc đoạn code do AI tạo ra mà bản thân em không thực sự hiểu cơ chế hoạt động của nó.
4. **S - Skepticism (Kiểm chứng đa chiều):** Luôn hoài nghi và phải "Fact-check" lại các số liệu, định nghĩa và trích dẫn mà AI cung cấp bằng các nguồn tài liệu học thuật chính thống (Sách, Google Scholar, ResearchGate).
5. **T - Thinking (Bảo vệ tư duy độc lập):** Ưu tiên tự tư duy, tự phác thảo dàn ý ban đầu trước khi mở ứng dụng AI để xin gợi ý, tránh bị "đóng khung" tư duy bởi máy móc.
6. **E - Ethics (Tôn trọng thông tin cá nhân):** Không bao giờ nhập (input) các dữ liệu nhạy cảm, thông tin chưa được công bố của dự án nghiên cứu hoặc dữ liệu cá nhân của người khác vào các nền tảng AI công cộng.

V. Infographic: Sử dụng AI có trách nhiệm trong học thuật

T.R.U.S.T.E

Nguyên tắc sử dụng AI có trách nhiệm

T **Transparency** – Minh bạch tuyệt đối

Luôn khai báo và trích dẫn rõ ràng nếu có sử dụng AI trong bất kỳ công đoạn nào.

R **Responsibility** – Chịu trách nhiệm cuối cùng

Bản thân em chịu trách nhiệm về tính chính xác, đạo đức và pháp lý của sản phẩm nộp.

U **Understanding** – Hiểu trước khi dùng

Không copy-paste đoạn văn/code do AI tạo ra mà không hiểu cơ chế hoạt động.

S **Skepticism** – Kiểm chứng đa chiều

Luôn fact-check số liệu, định nghĩa, trích dẫn bằng nguồn học thuật chính thống.

T **Thinking** – Bảo vệ tư duy độc lập

Tự phác thảo dàn ý trước khi mở AI, tránh bị đóng khung tư duy.

E **Ethics** – Tôn trọng thông tin cá nhân

Không nhập dữ liệu nhạy cảm hoặc thông tin cá nhân vào AI công cộng.

--- Hết báo cáo ---